

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Laptulajdonos a **CORVIN**
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timistorontali törvényték bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE**
és **Dr. VÁRNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

KELETI HADSZINTER

Német ellentámadások a középső arcvonalon

Elfojtott zavargási kísérlet Rómában — Hétfőn több kivégzés volt az olasz fővárosban

Sforza Londonban Churchilllel tárgyalt — Átalakították a horvát kormányt Salazar változatlanoknak mondja a japán-portugál kapcsolataikat

A hadihelyzet alakulása a moszkvai értekezlet nagy beharangozója közepette is élénken foglalkoztatja a nemzetközi sajtót. Keleten több körzetben súlyos harcok dúlnak, főleg a Don és a Dnyeproszto peremén, főleg a Don és a Dnyeproszto peremén, főleg a Don és a Dnyeproszto peremén. Az azovi-tenger és Zaporozsje között. Az utóbbi harci szakaszon több napi láz küzdelem után tegnap csökkent az orosz támadás lendülete. A középső arcvonalon több pontjáról német ellentámadást jelentettek. Az itáliai arcvonalon tarti még az angolszász tüzéségre való felkészülést, egyes körzetekben azonban az angol és amerikai harci csoportok már érintkezésbe jutottak az előretolt német alakulatokkal. A Die Taq című svájci lap katonai tudósítója a németek új parancsainak az kifejezést, hogy a német vezetésnek nem gondol Róma ellen támadásának feladására. Rómától délre egyre inkább megfigyelhető a német elmozdulás megmerevedése — írja a svájci tudósító.

Naszország

A fasiszta köztársasági kormány fő feladata, mint a jelentésekből kitünik, elvezetnie megszüntetésére, minden vonatkozásban. Figyelme kellett a fasiszta rádióknak az a bejelentése, hogy nem akarnak ismét abba a hibába esni, hogy a pártban minél nagyobb taglétszámmal töreksszenek. A párt politikai tevékenysége, ereje érdekében Mussolini alaposan megfontolhatja az ujjonnan csatlakozásokat. A fasiszta kormány helyzetének megstabilizálására irányul Graziani tábornagynak a közlése a biztosítása és a munkanélküliség kiküszöbölése céljából hozott több rendelkezése is. A közigazgatásban a németbarát fasiszta elemek vezető szerephez jutottak s főleg Észak-Olaszországban erősödik tevékenységük. Graziani marsall egyébként, mint a fasiszta köztársasági kormány hadügyminisztere, elrendelte, hogy a köztársasági olasz hadsereg keretében egy „feketeingos” hadtestet is létesítsenek. Mint a Rador milánói jelentése megjelöli, a többi fegyvernem mellett ez a hadtest fogja ápolni a milicista hagyományokat.

Svájci hírforrás arról számol be, hogy az éveken át amerikai emigrációban élt Sforza gróf Itália volt külügyminisztere Londonba érkezett és Churchill brit miniszterelnökkel is találkozott. Londoni látogatását, mint ez ily esetekben általában szokásos, magánjellegűnek tüntetik fel. Sforza tudvalevően még ma sem foglalt állást véglegesen a Badoglio-val való együttműködés tekintetében. Kijelentette, hogy hamarosan Dél-Olaszországba utazik, érintkezésbe lép barátjaival, de hivatalos tényezőkkel egyelőre nem tárgyal. Sforza tartózkodása megerősíti azt a benyomást, hogy a Badoglio-kormány mai összetételével nem tud megbízhatóvá válni. Egykori politikai fegyvertársaival való tanácskozásai minden bizonnyal döntő fontosságúak lesznek további magatartása ügyében. A londoni lapok helyeslik a volt külügyminiszter várakozó álláspontját.

A külügyminiszterek értekezlete

Londonban néhány nappal ezelőtt, Washingtonban pedig most közölték, hogy a háromhatalmi értekezlet előkészületei befejeződtek s a Moszkvában utazó küldöttség tagjai hamarosan utra kelnek. Washington hivatalosan még nem erősítette meg azt a hírt,

hogy a külügyminiszterek értekezlete már október 17-én, vasárnap megkezdődik. Amerikában általában megelégedés árulással tekintenek az értekezlet elé — mondják az újabb jelentések. — Kiküszöbölhetőnek tekintik a főbb ellentéteket, melyek az angolszász és orosz biztonági elgondolások között mutatkoznak. A semleges sajtó azonban figyelmeztet arra, hogy az ellentétek kiküszöbölése szükségszerűen bizonyos engedményeket tételez fel, vagy az angolszász hatalmak, vagy a Szovjet-résztől. Megállapítják a semleges lapok azt is, hogy éppen e várható engedmények miatt londoni emigráns körökben pattanásig feszült az izgalom. A La Suisse című svájci lap megjegyzi, hogy a moszkvai értekezlet elsősorban Görögországot és a balkáni szláv államokat azonban egyetlen egy képviselője sem vesz részt a három értekezleten. Lisszaboni hírforrás szerint a londoni emigráns kormányok vezetői a moszkvai értekezlet előestéjén siettek álláspontjukat megismertetni az illetékes brit tényezőkkel s ilyenformán Nagybritannia képviselője, Eden külügyminiszter a szövetséges európai kis országok szószólójaként léphet fel Moszkvában, washingtoni körök ugyanezzel megjegyzik, hogy Hull külügy-

miniszternek alkalma volt több ízben meggyőződni arról, hogy az amerikai közvélemény nem örülne annak, ha a nemzeti kisebbségek jogainak rovására szerezne valamelyik nagyhatalom hadászati előnyöket. Amerikában különösen a lengyel és a finn ügynek van jó sajtója, amit egyrésztől a nagyszámu amerikai lengyel emigráció, másrésztől a finn demokrácia és szabadságszeretlet iránti rokonszenv tesz érthetővé.

A földközi-tengeri értekezlet

Algírban a földközi-tengeri bizottság értekezletére készülnek. A jelentések kiemelik, mily nagyszámu küldöttséggel jelenik meg a Szovjet ezen az értekezleten. Visinszkij helyettes külügyi népbiztossal és Bogomolovval, a londoni emigráns kormány mellett működött orosz követel az élen félszáz diplomata és szakértő vesz részt a szovjet küldöttségben. Hír szerint a balkáni kérdések részletes megvitatását a földközi-tengeri értekezlet hatáskörébe utalták s a moszkvai külügyminiszteri értekezlet feladata általános katonai és politikai irányelvek megállapítása lesz.

A Courier de Genève című svájci lap — mint a Rador berni jelentéséből kiünik — nagy fontosságot tu-

lajdonit Visinszkij szerepének. Visinszkij a legalkalmasabb személyiség a szovjet álláspont érvényesítésére s arra, hogy tárgyaló-felelben felelmet gerjesszen — írja a genfi lap.

A német távirati iroda is idézi a Gazette de Lausanne című svájci lap egyik legújabb cikkét, mely a többi között a következőket tartalmazza:

— Ma azt látjuk, hogy az angolok, — akik annyi ideig az oroszoknak a Földközi-tengertől való távortárisán fáradtak — most az oroszok rendelkezésére bocsátják szolgálataikat, hogy Moszkva beavatkozzék a tenger és a partján fekvő országok sorsába. Aki karját a Szovjet karjába fűzte, nem tud attól többé szabadulni. Moszkva uralni akarja a Fekete-tengert s ellenőrzést akar gyakorolni a földközi-tengeri tevékenység fölött. Ez egyben fokozott nyomást jelentene mindkét oldalról, a Fekete-tenger felől is, a Földközi-tenger felől is, a Dardanellákra. Joggal tesszük fel tehát a kérdést: mily magatartást tanúsít majd Törökország? Semlegessége megőrzése elegendő lesz-e a veszély eltávolítására? — írja a Gazette de Lausanne. (—)

A politikai arcvonal

Salazar: A japán-portugál viszony változatlan

Lisszabon. (Tp.) Salazar portugál miniszterelnök újabb kihallgatáson fogadta Japán lisszaboni követét.

Lisszabon. (Tp.) Illetékes portugál körök túlzottan mondják a portugáliai helyzetről külföldön forgalomba került híreket. Annak a reménynek annak kifejezést, hogy Portugália ekerülheti a háborút.

Zavargási kísérlet Rómában — A karhatalom kézigrántókat használva, elfojtotta a zavargást

Róma. (Europapress). Rómában szombaton éjszaka kommunista zavargási kísérlet történt. Ugyanakkor bizonyos elemek megkísérelték az élelmi — Az elfojtott rendbontókat hétfőn rendőrség azonnal közbelepett. Komoly harc zajlott ki, melyben a karhatalom kézigrántókat is használt. A zavargást elfojtották.

Az elfojtott rendbontókat hétfőn rendkivüli törvényték elé állították s leg-többjüket halálra ítélték. A halálos ítéleteket még azon a napon végrehajtották. Több kommunistát, közöttük nőket is, hosszabb szabadságvesztéssel sújtottak.

UJ HORVÁT KORMÁNY ALAKULT, MELYBEN DALMÁCIA IS KÉPVISELETHEZ JUTOTT

Zágráb. (Rador). Hétfőn délután a horvát kormány tagjai elhatározták, hogy tárcájukat Pavelics Ante dr. ál-

Portugál katonai körök szerint a portugáliai csapatmozdulatok és a katonai gépkocsik fokozott forgalma az ősi hadgyakorlatok áll összefüggésben.

Lisszabon. (Tp.) Salazar portugál miniszterelnök az újságírók kérdésére válaszul kijelentette, hogy Portugália kapcsolatai változatlanok Japánnal.

Portugál katonai körök szerint a portugáliai csapatmozdulatok és a katonai gépkocsik fokozott forgalma az ősi hadgyakorlatok áll összefüggésben.

Zágráb. (Ep.) A horvát államfő az új kormány megalakításával az eddigi miniszterelnököt, Mándicsot bízta meg. Mándics már be is terjesztette az új kormány tagjainak névsorát. Az új kormány belügyminisztere Lorkovics lett. Miniszteri tárcát kaptak a dalmátok és a bosnyákok képviselői is. Megtartotta tárcáját Budak külügyminiszter és Bulat, a felszabadított területek minisztere, valamint a hadügyminiszter is.

VALTOZÁS A BOLGÁR MUNKA-SZOLGÁLAT VEZETÉSÉBEN

Szófia. (Rador). Ganeff Antal tábornokot, a bolgár munkaszolgálat eddigi vezetőjét egészségi állapotára való

tekintettel nyugdíjazták. Utódjál a bolgár munkaszolgálat élére Abramoff Konstantin ezredes nevezték ki.

AZ OBSERVER A BALKÁNI EMIGRÁNS KORMÁNYOK HELYZETÉRŐL

Genf. (Rador). A brit tájékoztató hivatal közli a londoni Observer című újság cikkét. A cikk szerint közel az óra, amelyben Angliának határoznia kell, ültessen-e a népek nyakára léptesírtlen kormányokat, vagy pedig létesítsen politikai kapcsolatokat közvetlenül az illető népekkel.

Az újság szerint leginkább népszerűtlen a londoni görög és jugoszláv kormány. Ezek nem végeznek semmiféle városágok ellenőrzést országokban és nincs semmi tekintélyük az ellenzéki áramlatok ellenében.

Ezeket a kormányokat nem támogatja a lakosság, sőt minden valószínűség szerint csak Moszkvához fognak fordulni, ha majd látják, hogy London és az angol-szovjet-amerikai értekezlet csak szédítette őket.

NEM LESZNEK ÚJ VALASZTÁSOK BULGÁRIÁBAN

Szófia. (tp.) A bolgár parlamentet október 28-ára üléssre hívták egybe. Egész sor új törvényt terjesztenek majd ezuttal a szobránja elé. Mindenekelőtt meghosszabbítják a képviselők mandátumait, mivel most új választásokat nem tarthatnak.

Mit mondanak a Wilhelmstrassen a moszkvai értekezletről?

Berlin. (Tp). A Wilhelmstrassen foglalkoznak a moszkvai háromhatalmi értekezlettel és megállapítják, hogy az angol-amerikai sajtó körülbelül már mindent megírt, amit az értekezlettel kapcsolatban előzetesen nyilvánosságra lehetett hozni és most a szövetségesek inkább más tárgyú cikkekhez keresnek anyagot. Moszkva még mindig hallgat az értekezlettel kapcsolatban s Sztalinnak nyilván az a célja, hogy minden hosszabb vita nélkül elfogadtassa követeléseit. Nem lehet vitás, hogy Sztalin szövetségeseivel szemben nagy diplomáciai ügyességet alkalmaz és amint a szovjet hadsereget és a propagandát teljesen igénybe veszi, úgy egészében nyúl majd a diplomáciai fegyveréhez is.

Diplomáciai siker volt már az a határozott elutasítás is azzal a Londonból és Washingtonból jövő kezdeményezéssel szemben, hogy a külügyminiszterek értekezletét Londonban tartsák meg. Sztalin súlyt vetett arra, hogy Moszkva legyen az értekezlet székhelye, mert nem akar kétséget hagyni a felől, hogy az a központ, amelyen Európa jövő sorsának kialakulásáról döntenek, nem lehet más, mint Moszkva. Amint Anglia és Amerika az értekezlet napirendje tárgyában kénytelen volt engedni — mond-

ják a Wilhelmstrassen — úgy kétségtelesen engedni kell nekik majd valamennyi kérdésben is, amely az értekezleten szóba kerül.

SMUTS DÉLAFRIKAI MINISZTER-ELNÖK NÉHÁNY NAP ÓTA CHURCHILL NYÁRI LAKHELYÉN TÁRGYAL

Genf. (Rador). A brit hírszolgálat jelentése szerint Smuts tábornok, dél-afrikai miniszterelnök néhány nap óta Churchill miniszterelnök hivatalos nyári lakhelyén tartózkodik, ahol a két államférfiú eddig több megbeszélést tartott. Másrészt közlik, hogy Smuts tábornoknak két megbeszélése volt Wawell tábornokkal, az új indiai alkirályal is. Ugy vélék, hogy Smuts tábornok, az október 19-én, a tiszteletére adandó közében, nyilatkozatot tesz.

MEXIKÓBAN ISMÉT BEVEZETÉK A HALÁLBÜNTETÉST

Madrid. (Rador). A DNB jelenti: Camacho mexikói államelnök a tíz évvel ezelőtt eltörölt halálbüntetést ismét bevezette az országban. Erre az intézkedésre a szaporodó bűnesetek, különösen az utonállások és rablógyilkosságok miatt volt szükség, — állapítja meg a DNB.

Jelentéseink a harcterekről

Növekedő tüzérségi tevékenység a délitáliai fronton

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése:

A keleti harctéren az Azovi-tenger és Zaporozsje között a szovjet támadások ereje az elmúlt napon elszárvadt súlyos veszteségek következtében csökkent. A szovjet csapatokat újlag mindenütt visszautasították.

A keleti arcvonal többi szakaszán is, mindenképp a Dnyeper középső folyásánál, a Pripjet torkolatánál, a Gomeltől délre eső korzethez és Veliúje Lukitól délnyugatra a szovjet támadások mindegyike megúsult. A súlyos harcok során a német csapatok több helyen a légierő hatékony támogatása mellett eredményes ellentámadásokba mentek át.

Az utóbbi hetek harcáiban, az Azovi-tengertől északra a közép-német 13. páncélos hadosztály, Hauser ezredes vezetése alatt, különösen kitüntette magát.

A délnyugati arcvonalon az ellenség a középső szakaszon néhány helyi támadást intézett a német állások ellen. Egy átmeneti betörést ellentámadással smét megtisztították az ellenségtől. Az

arcvonalszakasz többi részén angojszász harci csoportok, növekedő tüzérségi tevékenység mellett, a német harci előőrsek felé tapogatóztak előre.

A Dodekanezosz vizén a német légierő elsüllyesztett egy ejtőesélyes tengeri járművet és jó eredménnyel bombázta az ellenség szigeti támaszpontjait.

Philippus Hans alezredes, egy vadászrepülőraj parancsnoka, a német vaskezeszt lovagkeresztjének tulajdonosa a tölgylombbal és a kardokkal, az egyik légi harc során hősi halált halt. Benne a német légierő egyik legkiválóbb vadászrepülőjét és rajvezetőjét veszítette el, aki 296 légi győzelmet ért el.

TIMOSENKO VEZETI A KRIM-FÉLSZIGET ELLENI HADMŰVELETEKET

Stockholm. Sztalin a Krim-félsziget elleni hadműveletek vezetésével Timosenko tábornagot bízta meg. Annak idején Timosenko szervezte meg Moszkva védelmét és a rája bizott hadsereget az eddigi téli hadjáratok tapasztalatai alapján újja szervezte.

Az idő ellenünk van, — állapítja meg a Daily Mail katonai szakértője

London. Liddel Hardt, a Daily Mail smert katonai szakértője foglalkozik az angolok és amerikaiak katonai helyzetével Olaszországban. Az idő — mondotta — Olaszországban határozottan ellenünk van. Arra vagyunk kényszerülve, hogy az olasz csizmán átrádjuk magunkat úgy, ahogyan egy csirke lábát szokás végigrágni. Ez igen sajnós katonai, politikai és emberi szempontból. Még kell állapítani ezúttal is, hogy először egy maroknyi német csapatnak sikerült Tuniszban feltartóztatni hadműveleteinket, azután néhány német hadosztály szeptemberig Sziciliában kötött, le bennünket és őszig késleltette továbbjutásunkat, Salernonai ugyancsak akadályt jelentettek a német hadosztályok partraszállásunknál és így október lett már, amíg végre megvetettük lábunkat olasz földön. Ha számba vesszük ezeket a körülményeket és hivatkozunk arra, hogy milyen nagy erőkket rendelkeztünk — fejezte be cikkét a Daily Mail katonai szakértője — akkor olaszországi sikereink nem valami nagyok, amit különben a Szovjet nem is mulasztott el megállapítani.

IRÁNEAN AZ ANGOL CSAPATOKAT IRÁNI EGYSÉGEKKEL HELYETTESÍTIK

Isztanbul. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A teheráni rádió közölte, hogy a brit és az iráni kormány között megállapodás jött létre, melynek értelmében az iráni hadsereg hamarosan felváltja az iráni brit hej-

őrségeket. Ezt a megállapodást Irán hadbalépése közvetlen következményének tartják.

NÉMET LEGITÁMADÁSOK EGY MEGERŐSÍTETT BRIT SZIGET ELLEN

Berlin. (Rador). Német harcrepülőök folytatták sikeres támadásait a Dodekanezosz tengeri övezetében fekvő egyik megerősített brit sziget ellen.

AUSZTRÁLIA HÁBORUS EMBER-VEZETESÉGE

Stockholm. (Rador). Az United Press jelenti Canberrából, hogy az ausztráliai csapatok embervesztése a háboru kitörése óta 61.564 főre emelkedett.

VÖRÖSKERESZTES KÖZÖSHELY BOMBÁZÁSA

Berlin. (Rador). A délnyugati fronton a német csapatok egyik fő köztűz-helyét, melyet vöröskeresztes fehér jobogóval jól láthatóan megjelölték október 8-án angol-amerikai repülőök bombákkal támadták. A háborus törvények megsértésével végrehajtott támadásnak a sebesült katonák és az egészségügyi személyzet között jelentős számú áldozata volt.

KÉT CSENDESÓCEANI SZIGETRŐL VISSZAVONTAK A JAPAN ERŐKÉT

Tokió. (Rador). A német távirati iroda közli a japán főhadiszállás jelentését, mely szerint Vella la Vella és Kulambangra szigeteiről visszavonták a japán szárazföldi és ten-

A gazda becsülete

Az Erdélyi Gazda legújabb számából vesszük az alábbi cikket:

A fenti cím olyan erényt foglal magában, amely mindennél többet ér. A tapasztalat és egy alig 3 éves multra visszatekintő gazdakör életéből szerzett megfigyeléseim indítanak arra, hogy erről az erényről gazdatestvéreim körében megemlékezzem.

Minden elindulás csak úgy vezethet jó eredményhez, ha bizalom és jó szándék hatja át; ha a tagokat, akik egy közösséghez való hozzátartozásra és annak keretén belül végzendő munkára elkötelezték magukat, az a tudat élteti, hogy a vezetőik, akiket az isteni gondviselés az élre hívott, a legjobbat nyújtják. És ha a vezetők iránt bizalmat érző tag egyházzal szemben is megbecsülő, magatartásában és ténykedésében megbízható, nem nézi és keresi csak a maga hasznát, hanem a másokét is. Az ilyen ajapon történő elindulás és közösségi élet nem lehet céltüvesztett és eredmény nélkül való. Áthidal minden kezdettel járó nehézséget, szilárdan halad a kitiűzött cél felé és megteremti gyümölcseit. Ha megvan az erő ahhoz, hogy átvesszen a kezdet nehézségein, a kialakult közösségi élet gazdag aratást ígérő tavasszá válik, amelynek vonzóereje megnyer és munkába állít olyan tagokat is, akik előtt addig — a megvalósult cél — utólréhetetlennek látszott.

Az építésre a kialakult közösségben számtalan alkalom nyílik. Ezeket az alkalmakat azonban, hogy építő munkát szolgáljanak és megteremjék áldásos gyümölcseiket, a legjobban kell mindig felhasználni. Minden gazda tekintse úgy és olyanuk az ő tagtársát, mint aki épp úgy hívatta van a közösségi élet kialakítására és az építő munkára, mint ő. A maga több ismeretét hasznosítsa tagtársai és a köz javára. Ne nézze csak a maga hasznát, hanem a másokét is keresse. A legtöbb gazdakör rendelkezik

gazdasági eszközökkel. Mennyire kiütőközök ezek közös használatánál is a tagok magatartása. Milyen megőrzendő látvány az előre meghatározott rendtartás és az egymás javát szemelőtt tartó közös megállapodás. Így nem történik meg, hogy a vetőgép, amikor 3-4 hold vetést kellene vésztetnie, félhold vetés miatt egy gazdánál ott vesztelge egész napon át. Tudja azt minden gazda, hogy mennyi az ő bevetendő, vagy megmunkálendő területe és ezt — tagtársai érdekeit is szemelőtt tartva — előre jelenti, hogy a beosztás is a célszerűség szempontjából történjék, vagyis a szomszédos területeken dolgozók egy apra tétessenek. A rendelkezésre álló gépeknek ugyanis minél többet és minél több gazdánál kell dolgozniok; ez az a cél, amit el kell érni.

A munkában legyünk egymás segítségére. Hány gazdacsaládból hiányzik a legfőbb munkaerő: a férfi. Ne nézzük el, — részvétlen belenyugvással — hogy az ilyen családok munkájukban elmaradva szükségük lánassanak. A fronton, vagy munkaszolgálaton levők helyetted és érted is kötelességet teljesítenek, gazdatestvé! Tanácsadással és ha kell, munkával is legyünk segítségükre, mert ezzel a közösségi élet kiépítését szolgáljuk és bizonyoságot teszünk arról, hogy érezzük a nagy parancsot elkötelező erejét: „Szeresd felebarátodat, mint magadat”. Mt. ev. 22 r. 39: v.

Ma, amikor annyira próbára tételük kitartásunk, csak az egymáson segítők, a kölcsönös megbecsülésen nyugodó és a mások érdekeit is szemelőtt tartó szeretet jelentheti az életet. Ezt eredményezi, erre ösztönöz a becsület. A becsület olyan erény, erkölcsi érték, amelynek megőrzésére teljes komolysággal és minden erőnkkel igyekeznünk kell. Azt el ne játszuk, fej ne adjuk, mert nincs érték, amivel pótolni lehetne.

Tamás János

geri haderőt, miután azok súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. A visszavonulási hadműveleteket úgy végezték, hogy azokat az ellenség nem tudta megakadályozni. A visszavonulás alatt tengeri és légi harcokban a japánok a következő eredményeket érték el: Október 1-én a Vella-szigeti Bilon helysége közelében megsemmisítették két szállítóhajót, egy rombolót és egy kis szállító hajót. Egy másik közepes nagyságú szállítóhajót súlyosan megrongáltak. Tíz

ellenséges repülőgépet lelőttek. A japánok 8 repülőgépet veszítettek, amelyek bomba rakományukkal együtt vetették megukat az ellenségre. Abban a tengeri ütközetben, amely Vella szigetétől nyugatra folyt le, egy japán torpedó-flotilla és egy három cirkálóból, valamint három rombolóból álló ellenség tengeri alakulat között. A japánok elsüllyesztették az egyik cirkálót és mindhárom rombolót. A japánok egy rombolót vesztettek.

Legújabb

Berlin: Sztalin területi követeléseit főleg Délkelet-Európára vonatkoznak

Berlin. (Tp). Azokkal a jelentésekkel kapcsolatban, amelyek a moszkvai külügyminiszteri értekezlet október 17-iki kezdetéről irnak, Berlinben egyelőre nem foglalkoznak állást. Ez egyáltalában nem jelenti az olyan hosszú idő óta bejelentett megbeszélések iránti érdeklődés hiányát. Berlinben már tisztában vannak a valószínű főprogramokkal. Sztalin mindenképp erényt igyekszik szerezni területi kívánásáinak, különösen azoknak, amelyek a délkelet-európai térre vonatkoznak — hangsúlyozták Berlinben. — A Kreml kimagasló és uralkodó szerepet fog játszani a hármass értekezleten és Sztalin az értekezlet időpontjának a megállapításával is bebizonyította már diplomáciai ügyességét.

Eisenhower tábornok ellen merényletet terveztek

Vichy. (S. T.) Eisenhower tábornok, az amerikai csapatok földközi-tengeri főparancsnoka ellen merényletet kíséreltek meg. Abba a repülőgépbe, melynek Eisenhower tábornokot Tuniszból Délolaszországba kellett volna visszahoznia, bombát helyeztek el. A bomba röviddel előbb fejtobbant, mielőtt a tábornok a repülőgépbe szállt volna. Az amerikai hatóságok részéről Tuniszban a legszélesebbkörű vizsgálat indult meg, de eredményre nem vezetett.

A Todt szervezetbe való belépést tanácsolják az olasz lakosságnak

Róma. Olaszországnak Mussolini fennhatósága alatt álló részében újabb életbe léptetik a Badoglio által felüggesztett törvényeket, így első sorban a zsidók elleni intézkedéseket. Ezeket a rendelkezéseket, az olasz lapok szerint, rövid időn belül ki-egészítik olyképpen, hogy végleg lehetetlenné teszik, hogy a zsidók ártáhsanak a nemzeti érdekeknek. Milano prefektusa, felszólította az olasz lakosságot, hogy lépjen be a Todt-szervezetbe, amely hatalmas eredményeket ért el. Foglalkozást találnak a legkülönbözőbb szakmunkásoknak. Graziani nemzetvédelmi miniszter egyébként 90.000 főnyi munkás-hadsereget szervez Közép-Olaszországban, utak és vasutak építésére.

Huszonöt évvel ezelőtt ért véget a sufragette-háború

Svájci újságokból kiderül, hogy évfordulót ünnepel London: most mult negyedszázada annak, hogy az angol hölgyek megkapták a szavazati jogot s ezzel befejeződött az ugynevezett „suf- ragette-háború”. Ez ezüstjubiläum alkalmából a brit főváros utcáin végigvonultak Anglia legcsunyább hölgyei, mert a sufragette-mozgalom már ajapit- tásától kezdve mintegy rendszerint tá- vol tartott minden kellemes és fiatalos arcot sorából. Az ünnepelő menet élén a Pankhurst család hajadt, amelyet nem annyira politikai harcainól, mint inkább arról ismernek Nagy-Britániában, hogy a familia csupán nőkből áll. Amint az egyik lap írja:

— Az embernek az az impressziója, hogy ez a család a férfui nemtől füg- getlenül folytatódik az időben és tere- bélyesedik a térben.

Az első mezevesebb Pankhurst-hölgy 1903-ban alapította meg az angol höl- gyek politikai és társadalmi unióját. A szövetségnek ő volt az elnöknője, a két leánya pedig, Christobel és Sylvia a fő- titkári, illetve pénztárosi tisztelet töl- tötte be. A Pankhurst-család szédiületes hő- séneke ettől az évtől kezdődött, ragyogó fejzeteket foglalván magába a kor- mánytalanság és a londoni rendőrökkel vívott csatákról. Az alapítás második eszén- déjében a nők már százszérvével csatá- koztak az unióhoz és e tömegere tá- maszkodva Mrs. Pankhurst forradalmi kiáltványokat bocsátott ki a konzerva- tív kabinet ellen, amely nem volt haj- landó a hölgyeknek szavazati jogot en- gedélyezni.

Amikor a kormány megbukott és he- lyét liberális együttes foglalta el, a suf- ragette-ek, azt hitték, hogy a kellő pilla- nat elkövetkezett és hogy a „Democracy to woman” formulája valósággá válhat- tik. Pankhurst asszony mozgósította leányait meg öreg kisasszonyokból álló zászlóaljait és Caxton Hallból kiindulva, valóságos rohamot intézett az alsóház ellen. De a liberális kormány nem mu- tatkozott feministábbnak, mint elődje és a rendőrök többszörös kordonnal zár- ták el a parlament felé vezető utakat. Ekkor Mrs. Pankhurst kiadta a nyílt harca szólvó parancsot... Egyik felvo- nulás a másikat követte s a sufragette- ek meg a rendőrök között mindennapo- sakká váltak az összeütközések. A köz- erő eleinte gyengéden és főjényes derü- vel igyekezett megfékezni a Pankhurst- zászlóaljokat. A hölgyek azonban kézzel és lábbal, körömmel és foggal támadták a közrend őreit s hamarosan vak diűt feszítették szembe egymással a tüntető feministákat és a policemai-okat. Az utcai páholások és tömeges letartóztá- sások napirenden voltak. Néha halálos áldozat is akadtak az összecsapások- nak. Pankhurst asszonyt és leányait e zavargási korszakban minden hónapban egyszer lefoglalták, de miután a három hölgy menten éhségsztrájkba kezdett, menten szabadlábra is helyezték őket.

A sufragette-ek harca 1913-ban, az angol derby lefutásának idején érte el tetőfokát. E napon a tottenhami löve- senyterén többszáz ezer néző jelent meg, közöttük a dinasztia és a kormány tag- jai is. Amikor a derby versenylóvai megindultak és teljes lendülettel rohan- tak már előre, a korlátlan keresztül egy hölgy ugrott a pályára és odavetette magát Anmer-nek a favorit paripának a lábai elé. A ló felbukott, a szoké magas ívben kirepült a nyeregéből, a hölgy pe- dig a kapálódzó állat alá került. Mikor kiszabadították, már halott volt. A kö- vetkező napra kiderült, hogy az asszonyt Mrs. Davidsonnak hívták és tudatosan választotta a halálnak ezt a tüntető módját azért, hogy így felhívja a közö- nyelmet a nők politikai követeléseire. Az áldozat nem is volt hiábavaló, mert a közhangulat a sufragette-ek ügyéhez pártolt s 1918-ban Lloyd George kény- telen volt a nők szavazati jogát meg- adni. Lloyd George az engedélyt így indokolta:

— Majd beveszem a Pankhurst-höl- gyeket a kormányba s ezután nem lesz olyan ellenzéki politikus, aki fel merjen szólalni...

Finn—svéd tanácskozások Stockholmban

A két ország munkásságának képviselői az északi államok együttműködésének kimélyítésén fáradoznak

Helsinki. (Rador). A Suomen Sozialedemokraten című finn lap vezércikkében erősen bírálja azokat a tö- meges feltevéseket és számításokat, amelyeket a külföldi sajtóban a finn szociáldemokrata párt vezetőinek stock- holmi utazása zúdított a világra.

— Stockholmban — írja az ujság — nem történik semmi más, mint az északi országok együttműködése bizottságá- nak időszaki összejövetele. Ez a bizott- ság nem határozhat Finnország katonai vagy politikai ügyeinben.

— Ezzel az összejövettel összefüg- gésben a külföldön nagy jármát csap- nak, — folytatja a lap — de minden ok nélkül. Bármennyire is hízelgő a finn munkásokra nézve, hogy valahányszor egy jelentősebb vezetőjük Stockholmba

utazik, a világ úgy gondolja, hogy mind- járt óriási fontosságú politikai okmá- nyokat is visz oda magával, tudomásul kell vennie mindenkinek, hogy az ilyen föltevések egyáltalában nem vágnak össze a valóságos tényekkel.

Kik képviselik Finnországot

Stockholm. (DNB). Fagerholm finn népjóltéki miniszter a svéd fővárosba érkezett. Utjának célja, hogy részve- gyen a szociáldemokraták északi politi- kai együttműködési bizottságának össze-

a stockholmi értekezleten

jövetelén. Tanner finn pénzügyminisz- ter, Fuori finn szakszervezeti vezető és Aaltonen a finn szociáldemokrata párt titkára szintén részt vesz az értekez- leten.

Öt gyermekkel gyalogszerrel indult el Aradmegyéből Brassov-Brassába...

Egy hőstelkü asszony, aki elárvult unokáit a cérbe akasztja vezetni — Mács eljutottak az albauliai-gyulafehérvári cigánytelep pucaevitárába

— A Déli Hirlap kiküldött munkatársától —

Albaulia - Gyulafehérvár. Főúti cukrászdában a reggeli kávét szürcsölöm, amikor egy idősebb magyar asszony lép be és kisüveg kétkitőt ajánl a cukrásznak.

— Kétkitő? — csodálkozik a cukrász. — Nem mondom, hogy nem kell, de a feleségem szokta beszerezni. Nem jó az asszonyok dolgába beleavatkozni...

— Tessék mégis megvenni — mondja az asszony s kéréle hangjában van vá- lami bámatos melegség. — Tessék segí- tenni rajtam...

— Hát ha segítik vele... Mibe kerül?

— Hetvenkét lej.

A cukrász odaadja a pénzt, a jólkü kívánsággal:

— Ha szerencsétlen a sorsa, néni, ugyan kívánom, hozzon magának ez a hetvenkét lej szerencsét. Még sokszor

hetvenkét lejt hozzá...

Elsírja magát az asszony:

— Kösözöm, elfér... Otven lej csak a szállásunk egy éjszakára...

— Hol?

— Kinn a cigányoknál...

— A cigányoknál? — kérdi most már az elárvult kisasszony is. — Ne sirjon néni, a főnök urnak mindig szerencsés keze szokott lenni. Jókivánsága még be- teljesedik.

Kinn lakik a cigányoknál ez a magyar asszony: vajjon hogy került oda? Fol- tozott, de tiszta mosóruha rajta s mé- zítálas.

— Miért lakik maga a cigányoknál?

— Kérdjük.

— Hogy miért a cigányoknál? Hát kérem,

a cigánysorig értünk éppen

az utunkon, s ott befogadtak. Mind az öt gyerekkel... És még nagy ut áll elő- tünk...

— Nem idevaló?

— Nem, sohase láttuk itt — szólnak közbe a cukrászdabáliek

— Aradmegyeiek vagyunk. Egy hó- napja éppen, hogy ejnultunk hazról öt gyerekkel, gyalog... És most elér- tünk ideig. Öt gyermek maradt a leány- om után; szegény anyátlan-apátlan porontyok... Vallakinek csak gondjukat kell viselni, hát gondoskodok rójuk, ahogyan tudok... Semmisse maradt, csak ez az öt gyermek... Semmink sincsen.

— Gyalog jöttök ideig?

— Nem volt pénzünk se vonatra, se szekérre. Ott laktunk Zerind-Nagyze- rind-Feketegyarmaton. Asztalos volt a gyerekek apja. Szabó Mihály asztalos. Tíz hónappal ezelőtt halt meg a hareté- ren. S aztán meghalt a leányom is, gyer- mekágában. Mitéví lettem volna, hiszen

nemcsak magamról van szó... Nem volt más választásom. Brassov-Brassóban van egy fivérem, Szentesi Sándor, vi- rágkertészetben dolgozik. Hát elindul- tam, gyalog, a gyermekekkel...

Igy indult el Aradmegyéből Szentesi Margit, a nagyanya, öt apátlan-anyát- lan unokájával gyalogszerrel Brassov- Brassó felé!

A további beszélgetés során elmondja az asszony, hogy a legidősebb gyermek tízennegy éves. Vigyázhatna kisebb testvéreire, de megbetegedett, semmi hasznát nem veheti. Az agyvelejét érte valami baj. Utközben Deva-Déván in- vekciót is kapott egy jólkü orvostól. Teljesen egykedvű, semmi nem érdekli, nem válaszol a hozzá intézett kérdé- sekre.

A legkisebb gyermek

két hónapos...

— Utközben ott hálunk meg, ahol le- het — folytatja. — Mint most is, lenni a

cigánysoron. Még jó, hogy befogadtak. Ebből a kékítóból kell összehoznom a hajópénzt.

A szatyorból kivessz még egy kékítő- üveget:

— Tessék nézni a cégfeliratot. Müller Testvérek, Arad. Ugy kaptuk ott, segít- séggül, hogy értékesíthessük. Azt mon- dották Aradon, bárhol is megakadnánk vele mondjuk csak azt, hívják fel tele- fonon a céget, ők majd igazolnak ben- nünket... Most már Istennek hája, megvan a mai szálláspénz... Csak ez a kis maradékfalatot viszem még el, ha megengedik... a kicsinek... A leg- kisebbeknek...

S az egyik tálcán maradt harapásnyi tejeskenyeret gondosan a kosárba csusztatja. Egy süteményt is kap mel- léje a cukrásztól.

✕

Utóbb a telefonpüjetea posztoló for- galmi rendőr igazít el, merre van a ci- gánysor. Hosszu, zezgugos utcán kell végigmenni, át egy patakon. Nem „sor” ez, hanem egész nagy telep.

A sárkunyhók

rikító szinekre festve és van közöttük nagyobb épület is. Még külön kocsmá- meg bolt is. Színes, mozgalmas világ! Cigányleányok összefogódzva táncot lejtenek szájharmonika hangjaira. Éne- kelnek, viharásznak. Egy csapat rajkót látunk: rongyok lógnak le róluk, van közöttük egész meztelen is. Kérdezőskö- dünk többfelé az aradi magyar asszony után, de hamarjában nem tudunk nyom- ra akadni. Átutaztunkban nincs annyi időnk, hogy végigkutatassuk ezt az egész nagy cigánynegyedet. Közlebbel adatumk nincs, mert az öt unokájával jött nagyanya ott a cukrászdában nem tudta megmondani cigány szállásadója nevét. Bizonyos azonban, hogy igazat beszélt. Érezni lehetett ezt minden szá- vából. S a sarki rendőr is, aki eligazi- totta a „cigánysor” felé, azt mondotta:

— Igen uram, tudomásunk van róla, hogy érkezett ide, a cigányok közé egy asszony Aradról. Négy vagy öt gyer- mekkel, gyalog...

✕

A kis csapat hónap-holnapután to- vább folytatja útját. Még sok van Bra- sov-Brassóig... Remélünk kell azon- ban, hogy utjának második része nem lesz olyan nehéz, mint az első. Talán lesznek jó emberek, akik segítségére sietnek, ha kopogtatnak hozzájuk. Eset- leg akad emberbaráti egyesület vagy intézmény is, amely pártfogásába veszi és mielőbb révbe juttatja ezt a hőstelkü nagyanyát, meg az árván maradt Szabó- gyermekeket...

Schiff Béla

De Valera bizik az ir egység és semlegesség megtartásában

Genf. (Rador). A német távirati iro- da jelenti: Az Irish Independent című lap közli, hogy De Valera egy be- szédében kijelentette, Irország kész min- den áldozat vállalására, hogy a háza- megosztódását megszüntesse. Az irek- nek joguk van ahhoz, hogy országuk egysége, szabad és független legyen, és hogy saját akaratuk szerint csejokedje- nek. Az irek sohasem mondanak le ezek- ről a jogokról — jelentette ki De Valera

és rámutatott arra, hogy Irország a há- bérta tartama alatt veszélyben van és ezért nem szabad lemondania katonai erő készületeiről. Irország semlegessége so- kalra tar haraggl tölt el s ezek szeretnék az ireket semleges magatartásuk miatt megbüntetni.

Befejezéstül De Valera kijelentette, hogy amint az ellátási nehézségeket is le kiűzdötte Irország úgy legyőzi a még előtte álló válságokat is.

FORUM-MOZI, ARAD

Távbeszélő 21-10
Főadások 8, 5, 7 és 9-kor.

Ma bemutató.

Az olasz filmművészet kimagasló eseménye.

Az ördögi vér

Gustav Diesel, Luiselle Rechi, Paola Barbara

Halott ő az erdőszélen

As erdőszélen egy fa állott őrt. Törzset, villám hasította át, és elvesztette, el a koronát.

Tőle indult az erdő a hegynek, lombján kezűte zugását, a szél... Ma csak bujdosó titkokat mesél.

Vihar őt érte a leg hamarabb, kőbor gyereke, éhes állatok róla dőzsnyáltak ág-lomb-darabot.

Korhadó törzse fejjának ha jó a földdel takart, sebes oldalán már széthullt a virág él a fán.

Itt egyszer rontó vihar lehetett az erdőnek szánt zengő halált ez a fa látta és újába állt...

8 az égre törő fa csonkáká égett, halott ő lett, égre esengő... De mögötte áll és nő az erdő!

HORVÁTH JENŐ

— Timiș-Torontalmegye új alprefektusa. Manasiu Marcu dr. Timiș-Torontal, Temes-Torontal megye alprefektusát szolgálati érdekből Mehedint megyébe helyezték át. Helyére Gheorghe Palcau, Mehedinti megye alprefektusa kerül.

— A légvédelmi jelzőkészülékek próbája Aradon. (Arad). Ma, szerdán délelőtt fél 11 és háromnegyed 11 óra között a másodrendű jelzőkészülékek igénybevétele riadó-próbát tartanak Aradon. Tilos ez alkalommal a villanyereji jelzőkészülékek használata. A riadó ideje alatt a forgalom nem szünetel.

— A Bucureștibe szóló levelek címzése. A Bucureștibe címzett leveleken és táviratokon, mint a timișoari-temesvári központi postahivatalt közli, fel kell tüntetni azt a kerületet is, amelyben a címzett utcája, illetve lakása van, mert ellenkező esetben a leveleket visszakiüldik a feladónak.

— A hátralékos rádiódíjak fizetése. A timișoari-temesvári főpostán működő rádióhivatal felhívja a rádiófelvétel figyelmét, hogy amennyiben az előfizetők sorába történt belépésüktől 1943. szeptember 30-ig az előfizetéssel egy vagy több évnegyedre hátralékban vannak, azt sürgősen egyenlítsék ki. A végső határidő 1943. december 18, este 6 óra. Befizetések minden hétköznapon délelőtt 9—12 és délután 4—6 óra között eszközölhetők a főpostán. Azok, akik hátralékaikat nem egyenlítik ki, a rádiótörvény értelmében 11.050 és 30.000 lej között terjedő pénzbüntetést fizetnek.

— Az inasok foglalkoztatása. A timișoari-temesvári kerületi munkafelügyelőség közli, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok az inasokat naponta legfeljebb tíz óráig foglalkoztathatják. Ebben az időben benne van az ismételt látogatására szánt napi 3 órai idő is.

— Kik kaptak zónaengedélyt. A timișoari-temesvári helyőrségi parancsnokság közlése szerint az alábbi lakosoknak megadták a katonai övezetben való lakhatási engedélyt. Az illetők jelentkezzenek a helyőrségi parancsnokságnál és vigyék magukkal személyazonosság igazolványukat, hogy láttatkozzák. Az engedélyt megkapták: Tamas Florica; Farcas Oliviu; Pop Victor és felesége; Ciolofan Ofelia; Tóth Peterna Mária; Krenner Vilmos és felesége; Szilágyi Erzsébet; Popov Zerca, Balogh Pál valamint felesége és cselédje; Lorentz Mária, Löwy Mihály és felesége; Brileanu Cornel valamint felesége és cselédje, Rincu Stancu; Corneanu Stefan és felesége; Meixler Lajos és felesége; Uscoiu Elisabeta, Irsz Rubia; Wohlstein Lipót és családtagjai; Deutsch Izidor és felesége; Gross Vilmos és felesége; Nemes Aranka; Weinert László és felesége; Köhalmi Erzsébet; Schwab Emil Ede, Bacscs Mária; Mager Irma, Friedmann Viktor valamint felesége és leánya; Szabó Mózes, felesége és fia, Miscov Nicolae és felesége; Hleinger Mária; Babos Simion; Neducin Cornel és felesége; Klein Róza, Pelikán József, Weiner Imre, Fischer Lili; Löwy Árpád és felesége, Ghimpeanu Georgeta. Szilágyi László, Várhalmi Ilona és leánya; Kohn Gábor és felesége.

Ok. 14. csütörtök
R. kat.: Kalliszt
Protoszt.: Helén
Ortod.: Nazár

Napkelte: 6 ó 16 p.
Napny.: 17 ó 16 p.
A nappal hossza: 11 óra és 3 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoari-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Piața Brătianu 3. Távfeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távfeszélő: 17-11.

— Tanszéket kap a repülés a román középiskolákban. (București). A légügyi államtitkárságnak a nemzetművelési minisztériummal való egyetértésben kiadott rendelete kimondta, hogy az államtitkárság mellett tanfolyamot létesítenek a nemzetművelési miniszter részéről kijelölt azon középiskolai tanárok részére, akik a repülést fogják tanítani a liceumokban.

— Októberi ájtatosság Tarnaveni-Dicsőségnárcban. (Saj. tud.) A római katolikus templomban minden este hat órakor októberi ájtatosságot tartanak. Az ájtatosságokon rózsafüzért imádkoznak.

— Aradon megkezdődött a petrolium kiosztása. (Arad). Az aradi közelművelési hivatal közli, hogy a petrolium kiosztása október hónapra megkezdődött. Minden fogyasztó 1 liter petroliumot kap 11.50 lejcs árán. A petroliumot fogyasztóknál a kereskedőnél vehető át, akinek október 1. és 7. között beiratkozott. A petrolium kiosztása az 1-es számú petrolium jegy ellenében történik. A kereskedők kötelesek közleményt kiüggeszteni a kiosztás megkezdéséről.

— Aradiak zárandoklata Radna-Máriaradnára. (Arad). Szent Ferenc papját követő vasárnap az aradi római katolikus hívek magyarszámban zárandoklata el a radnai-máriaradnai kegyhelyre.

A három különvonalattal mintegy ezer személy érkezett vasárnap reggel a kegyhelyre és lelkesülten vezetés mellett szentmisét hallgattak, majd keresztúti ájtatosságban vettek részt. A zárandokok aznap este érkeztek vissza Aradra.

(*) Egy aradi kályhámester találmánya harminc százalék tüzfűt takarít meg. Közéledik a tél, nemskára tüzet kell rakni a kályhában, érthető tehát, ha házi költségvetésünk összeállításakor azon törjük a fejünket, hogyan oldhatjuk meg legolcsóbban a fűtést. Ennek a nagyfontosságú kérdésnek a megoldása foglalkoztatta már évek óta Lőrincz Imre aradi kályhámestert. Gyermekkora óta cserépkályhák készítésével foglalkozik, az utóbbi években azonban nem csak raktáron tartotta a szebbnél-szebb fűtőtesteket, hanem kísérletezett és több elgondolását megvalósította azon töprengtet, hogyan lehet kevesebb fával nagyobb meleget nyerni. Fáradozásai most meghozták az eredményt, sikerült ugyanis olyan megoldást találnia, amely harminc százalékos tüzelőanyag-megtakarítást biztosít. Aradon már is többen építették át régi cserépkályhájukat az ötletes kályhámesterrel, szabadalmazott találmánya szerint. Regele Ferdinand-ut, 11. szám alatt lévő raktárában nézhetik meg az érdeklődők ezt az érdekes találmányt, amely a cserépkályhák újszerű átépítésén alapszik. A megoldás lényege, hogy a kályha közepébe, lentről fel, egészen a tetejéig lyukat épít Lőrincz mester, ezt a lyukat egy két méter magasságú fűtőtestben hétszer kerül meg a fűst, azaz a fa égése folytán keletkező hőség. Ez a „fekvő” fűstmozgás annyira átűszesíti ezt a függőleges csatornát, hogy az alsó végén beáramló hideg szobalevegő felül forrón ömlik ki és ezzel állandóan melegíti, keveri a helyiség levegőjét, hőmértékletét. Az új találmánnyal végzett próbafűtések kitűnő eredményt hoztak. Szakértők véleménye szerint is tökéletes a megoldás, és ezért Lőrincz kályhámestert áldani fogják azok a kispénzű emberek, akik átépítve kályhájukat, nem fognak fázni a kevés fával fűtött fűtőtestek mellett.

— Siebig Frigyes pápai kamarás halála. Aradról érkezett a gyászír, hogy Siebig Frigyes pápai kamarás, Lipova-Lippa katolikus esperesplébánosa 63 éves korában elhunyt. Siebig Frigyes Aradon született 1880-ban. Teológiai tanulmányait Rómában kezdte meg, majd a timișoari-temesvári teológiai főiskolán fejezte be s 1903-ban szentlelkű pappá. Negyven éves papi működése során Bulgarus-Bogárosson, Földeákon és Makóújvárosban tevékenykedett mint káplán, majd plébános volt Moneasa-Menyháza, Bacova-Bakóvárótt és Glogovat-óthalomban. 13 évvel ezelőtt nevezték ki Lipova-Lippa plébánosává. Buzgó, lelkes pap volt és világiatott ember, aki Amerikát is megjárta. Jó lelkipásztor volt, aki mindenütt, ahol tevékenykedett, különösen a hitélet fejlesztésén munkálkodott 1922-ben tiszteletbeli esperes lett, 1927-ben pápai kamarás, a múlt évben pedig, papi tevékenysége elismerésül, kerültül esperes. Siebig Frigyes pápai kamarás egy idő óta gyengélkedett s betegsége a legutóbb fordult súlyosabbra, amikor Buzias-Buziafűrdőn tartózkodott. Timișoara-Temesvárra hozták, majd fivéréhez Aradra, de minden szorgos ápolás mellett kitűnt, hogy elharapódzott baján már nem lehet segíteni. Két fivére, Siebig Béla vasuti felügyelő és Siebig László nyugalmazott iskolaigazgató (Arad—Micalaca-Mikejaka) valamint nővére, Anna gyászszóltak. A temetés ma, szerdán, délután 3 órakor megy végbe Aradon, a micalacai-mikelakai Miron Pop-utca 8. szám alatti gyászházból. A gyászszertartást előreláthatóan Kavser Lajos pápai protonotárius, timișoari-temesvári nagyprépost végzi.

— A piaci árak ellenőrzése Tarnaveni-Dicsőségnárcban. (Saj. tud.) A városi közellátási hivatal elrendelte, hogy a piaci árúrok az általuk forgalomba hozott cikkek árait tábláskára írva látható helyen alkalmazzák. A polgármester megbízott egyes városi tisztviselőket ennek a rendelkezésnek az ellenőrzésével. Az ellenőrzés alkalmával első sorban arra fognak ügyelni, hogy az árúrok a hivatalosan megszabott árakat pontosan betartsák.

— Drágán fizet a kocsmáros a drágán eladott pálinkáért. Moldovan Nicolae timișoari-temesvári vendéglős, akinek a Doja-utca 4. szám alatt van vendéglője, a megengedettnél magasabb árat kért vendégeitől a pálinkáért. A drága pálinka miatt a kocsmáros bíróság elé került, amely hat hónapi munkatáborra ítélte.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Október 13. szerda: Arad: Butta (Avram Iancu-ter 12), Janka (Regele Ferdinand-ut 25). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Götz Mátyás (Brătianu-ter és Lovociu-u. sarok), Gyárváros: Meiszner (Petru Maior-ter), Erzsébetváros és Józsefváros: Roxin (Axente Sever-ter), Mehala: Corvin (Cloșca-utca 18). Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

— Mozik műsora. Október 13. szerda: Arad: Aro: „Fedora” (Amedeo Nazza-ri Luise Ferida, Osvaldo Valenti), Corso: „Egy regény mollban”. Forum: „Az öröki vér”, Urania: „Friedemann Bach” Camilla Horn, Gustav Gründgens Timișoara-Temesvár: Apolló: „A becsapott leány” (Heili Finkenzyeller, Paul Richter, Oscar Sima, Sepp Rist). Capitol: „Fény a ködben” (Fosco Giachetti, Luise Ferida), Corso: „A vörös billancsek” (Maria Cebotari, George Timica, Carlo Ninchi), Thalia: „Az okos Marianna” (Paula Vessely, Attília Hörbiger, Hermann Thimig).

— A resitai-resicabányai magyarság győztes. Juhász István, a resitai-resicabányai magyar társadalom ismert tagja, 46 éves korában meghalt. Elnöke volt a Magyar Olvasókörnek és a Magyar Népközösség resitai-resicabányai tagozatának életében is szerepet vitt. Sokat dolgozott az ifjúság szellemi és lelki nevelése érdekében. Végig küzdötte az első világháborút és az ott szerzett betegség ölte meg. Temetésén felvont a Magyar Népközösség, a Magyar Olvasókör és a Munkások Sportegylete, valamint sok barátja és ismerőse. A sírnál Dénes József, a Magyar Olvasókör örökös díszelnöke bucsuztatta az elhunytat.

SPÓRT

Ünnepi díszben várja a timișoari-temesvári Banatul-pálya a német-román atlétikai viadal résztvevőit

Egy hete már, hogy szorgos munkák felez dolgoznak a Banatul-pályán és ünnepi díszbe öltöztetik a sporttelepet, amelyen a német-román országok közötti atlétikai viadal kerül vasárnap eldöntésre. A pálya méltó keretet nyújt majd a 11 számból álló nemzetközi találkozóknak, amelyek során, a salakon a rendelkezésre álló legjobb német atléták mérkőznek össze kétségteletlenül nagy tudásukat, a román atlétákkal.

A Banatul-pálya befogadóképessége alighanem kicsi lesz majd vasárnap, hogy a ritka sporteseményre kíváncsiak tömegeit fogadja. A rendezőség erre való tekintettel elhatározta, hogy a viadali jegyeit elővételben bocsátja a közönség rendelkezésére. Ülőhely mindössze 900 van a jelátón. A helyárak a következők: A jelátón páholyülés 500 lej, ülőhely az első sorokban 300, további számozott ülések 200, számozatlan ülések 150 és jelátó előtti állóhely 100 lej.

SPORTHÍREK MINDENFELŐL

Lilievist legyőzte A. Andersson az 1500 m-en 3:51.8 idővel. Arne Andersson veresége, aki augusztusban 3:45-re javította Hagg 1500-es világcusuceredményét, nagy meglepetést keltett. A Stockholmban megtartott versenyen, az Amerikából hazatért Hagg világcusucjavítás kísérletét akart tenni a 10.000 m-es távon ez a szám azonban elmaradt.

Perényi-Petsovsky, akinek a nyár folyamán klubtársa, Juhász egy edzésen eltörte a lábát, most ismét megjelent a NAC edzésén és már könnyű lazító mozgást végzett, sőt egészséges lábával már a labdát is rugdosta.

A bécsi labdarugó bajnokság vasárnapi fordulójában a Vienna 4:1-re verte az Austriát, míg az első helyen álló Floridsdorf a WSC felett aratott 5:3-as győzelmevel megőrizte vezetését.

A svéd labdarugó válogatott november 11-én játsza Budapesten a magyarok elleni visszavágó mérkőzést.

Rádió

OKTÓBER 14. CSÜTÖRTÖK

București: 6.55 Előszóló, hírek, reggeli hangverseny, 12.45 Hírek, 13 Déli hangverseny, 13.40 Európai film, 13.50 Hírek német nyelven, 14 Hírek, 14.30 Szabószék szórakoztató műsora, 15.30 Könyvtár zene, 15.40 Katonák postája, 16.40 Hírek orosz nyelven, 18 Szórakoztató zene, 18.15 Hírek német nyelven, 18.25 Zenekari hangverseny énekszámokkal, 19.35 Kamarazene, 19.45 Hírek, 19.50 Könyvek krónikája, 20.05 Hangverseny Strauss Richard műveiből, 20.40 Rádiógyetem, 21 Szimfonikus hangverseny, 22 Hírek, sportesemények, 22.20 Szórakoztató zene. 23.30 Indul.

Budapest I.: 7.25 Torna, zene, hírek, zene. 9 Hírek német, román, szlovák, ruszin, szerb nyelven, 9.30 Rádióiskola, 11 Hírek, 11.15 Fuvózenekar, 12.15 Hanglemezek, 12.40 Előadás, 13.10 Zenekar, 13.40 Hírek, 15 Szalonzene, 15.30 Hírek, 16 Zenekar, 16.30 Elbeszélés, 17.15 Hanglemezek, 17.45 Hírek, 18 Táncczene, 18.35 Előadás, 19 Zongora, 19.20 Műteremsarok, 19.30 Fráter Lóránt nótái, 19.50 Hírek, 20 Berliini filharmonikusok hangversenye, 22.10 Operettársulatok, 22.40 Hírek, sportesemények, 23.40 Táncczene, 24.45 Hírek.

EGÉSZSÉGÜNK

A fogbetegségek megelőzése

A fogbetegségeket a bajeseti sérülésektől és veleszületett rendellenességektől eltekintve, a fogszuvasodás okozza. A szuvasodás ártalmait, következményeit többé-kevésbé ismeretesek. A gyakori szürkés-barna elszíneződés a fogon, megindítja annak a folyamatnak, amelynek a fog kemény szövetein áthatolva fogideg-, majd foggyökér- és végül csonthártyagyulladás okoz. Rendkívül heves fájdalom kíséri a gyulladást, mely néha életveszélyes szövődéseket is okoz. Népbetegségnek mondjuk a szuvasodást, mely azonban gyakorisága, szociális jelentősége — munkaképtelenség, munkacsökkenés — és a fokozott fájdalom miatt a művelt ember megoldatlan gondja és gyakori baja is.

A szuvasodást nem egy ok idézi elő, hanem

az öröklött és szerzett okok

találkozása. Jó fogat csak jó fogu szülőktől lehet örökölni. A tapasztalat azt mutatja, hogy a rosszabbat könyebben lehet örökölni, mint a jót. A rossz fog anyának gondoskodnia kell többek között arról is, hogy jól fejlett csont- és fogrendszerrel rendelkező utódai legyenek. A fogak fejlődése már a gyermek születése előtt körülbelül öt hónappal kezdődik. Az anya táplálkozása ezért bőségesen tartalmazza a D-vitamint és ajánlatos a tojás, barna kenyér, vaj, zöldségek, gyümölcs, azonkívül olyan fűszert tartalmazó, amely kalciumot és foszfort tartalmaz. A csecsemőnek a szoptatás ideje alatt legfontosabb tápláléka legyen az anyatej, 9 hónapos korától kezdve pedig naponta gyümölcslevet is kapjon. Az első tejfogak megjelenése után kétszersültet rágassunk a gyermekkel, az álcsonst és a fogazást fejlődésének ingerlése, de a rágásra való szoktatás céljából is. Ebben az időben reszelt gyümölcsöt, zöldségeket, tejtejt és tejterméket adjunk a gyermeknek. Rendes fejlődésű gyermeknek 2 éves korában az összes tejfogai kinőttek már. Ettől az időtől kezdve a gyermeket puha fogkefe használatára kell szoktatni reggel és este. Értékesek után szájböjtés alkalmazandó, amelyet garat-öblöggel kell befecsközni. Az anyának legyen egyik legfontosabb feladata az, hogy gyermekét

raszoktassa a tisztaságra

Arra kell törekedni, hogy a gyermekben a tisztaság iránti vágyat fejlessze.

Meg kell emlékezni itt a fog- és állcsont egyik lényeges tenyezőjéről, a rágásról is. Sajnálatos tapasztalható, különösen a jobb viszonyok között élő városi lakosság körében, hogy mennyire elszaporodott a rosszul evő és rágni nem tudó gyermekek száma. E két rossz tulajdonság rendszerint együtt található, úgy hogy az egyik a másikból következik. Legtöbbször ugyanis azért nem eszik a gyermek jól, mert nem akar és nem szeret rágni. Leggyakrabban az egyik és az elkenyezetett, rosszul nevelt gyermekek között található a rosszul evő, sápadt, vékonyka gyermek. Ez az a gyermek típus, amelyik elfárad az evéstől, a szülői kérésre és biztatásra szájába veszi ugyan a falatot és pofazacska-szerűen összegyűjti, de azt se nem rági, se le nem nyeli. Az étvágytalan, vérszegény és kedvetlen gyermek csak édességet — süteményt, cukrot — szeretne fogyasztani, mert azt nem kell rágni, csak lenyelni. Az olyan szülő, aki felelőtlenül gyakorolni nem tud, sőt legtöbbször a nevelésre is alkalmatlan, tejesíti a gyermek kivánságát és édességet ad tápláléknak. Természetes, hogy a gyermek továbbra is étvágytalan és rosszul evő marad. Nem ritkán egy-egy érzékeny fogra is hivatkozik az étvágytalan gyermek, akinél a fogorvos azután rendszerint több rossz fogat is talál. Az ilyenkor elvégzett fogtömés csak félsejtség lesz, mert ha a gyermeket nem tanítják meg rágni, a gyermek fejlődése a táplálkozás egyoldalúsága és hiányossága következtében továbbra is visszamarad. Az ilyen gyermek táplálékából azután nemcsak a csontképző vitaminok

hiányoznak, de hiányzik a felvett táplálék felbontását előidéző alapos rágás, valamint az emésztés.

A rágás hiánya miatt a fogak

természetes öntisztítása

is hiányzik és a cukros pépből vékony lepedék rakódik le a fogakra. Ennek a bomlása és erjedése a legalkalmasabb táptalaj azoknak a savtermező baktériumoknak elszaporodására, amelyek végül is a fogzománcot oldják és a szuvasodást létrehozzák. Elmondhatjuk tehát, hogy a rágás hiánya, vagy az elégtelen rágás közvetlen megindítója annak a folyamatnak, mely a szuvasodást okozza. Némelykor csaknem lehetetlen a rosszul evő gyermek fogait rendbehozni.

A civilizáció is elősegíti a fogak szuvasodását. A természetes körülmények között élő népek fogai nem szuvasok, mert ételüket alaposan megrágják. A civilizált emberek sok puha edelt esznek, nem rágnak jól és ezért fogaik szuvasok.

A fogbetegségek megelőzését szolgálja félévenként a fogorvosi vizsgálat. További hathatós eszköz a fog- és szájalapítás. Naponta minden főétkezés után — tehát háromszor — használjunk fogkefét. A fogkefélet alapos szájböjtéssel egészítjük ki. A gyermeket már 2 éves korában szoktassuk rá a fogkefére, 12 éves kortól pedig a puha fogkefe helyett már keményet kell használni. Balogh Károly

UJ UTÉPÍTÉSI TERV TÖRÖKOR SZÁGBAN. (Ankara). A török kormány tizenöt évre érvényes utépitő tervet dolgozott ki. Az építendő utak Ankarát az ország legfontosabb városával kötik majd össze.

HAZAÉRKEZETT A YORKI ÉRSEK (London). Garbett dr., York érseke moszkvai látogatásáról visszaérkezett az angol fővárosba. (Tp.)

AZ OLASZ KIRÁLY MÁR NEM HASZNÁLJA A CSÁSZARI CIMET. (Lisszabon). Viktor Emánuel olasz király levelet intézett Portugáliában lévő hűbére és a nevé mellett az alkalmával első ízben hagyta el a 'császár' címet. Mint ismeretes, az abszisztin negus tiltakozott az angol szász szövetségével, hogy az olasz király ezt a címet használja.

UJABB FEHÉR KÖNYVET ADTAK KI WASHINGTONBAN. (Stockholm). Az Egyesült Államok kormánya újabb Fehér könyvet adott ki. Ez alkalommal Washington és Vichy kapcsolatainak alakulását ismerteti, a francia fegyverszünet óta. Kiderül több okmányból, hogy az Egyesült Államok kormánya mindig arra törekedett, hogy Vichy ne szolgáltatna ki a francia flottát Németországnak.

MONTGOMERY MAJD NEM A NEMETEK FOGSÁGÁBA JUTOTT. (Amsterdam). A Termelői mellett folyó harcokban Montgomery brit tábornok és vezérkara majdnem német fogságba jutott. Montgomery kénytelen volt könyörgéssel megkérni a németek nyomasztó felajánlását, hogy addig, amíg utasít sebtében uszódni kezdtek, amelyen Montgomery és vezérkara állt, egy folyó másik oldalára. Mielőtt ez sikerült, a német csapatok mindössze 300 méternyire voltak a főhadiszállástól.

ELPUSZTULT GÖRÖG ROMBOLO. (Amsterdam). A londoni rádió hivatalosan jelentette az 'Olga királyné' nevű görög romboló elvesztését, amely kisérőhajóként szerepelt a Máltára irányuló karavánok mellett és résztvevett a Szicília elleni támadásban is.

KOMMUNISTA TEVEKENYSÉG ÉSZAK-AFRIKÁBAN. (Stockholm). A német távirati iroda jelenti, hogy a Dag-posten című svéd lapnak a francia-északafrikai Casablancából érkezett értesülése szerint a városban élők kommunista tevékenység folyik. A kommunista szindikátusok újra megszervezték. A kommunista La Liberté című lap hevesen támadja az ipari vállalatok, biztosító társaságokat, sportegyesületeket, sőt magát az amerikai Vöröskeresztet is. (Rador).

BOMBA ROBBANT EGY CSILEI MOZIBAN. (Madrid). Santiago de Chile egyik mozijában egy északamerikai film forgatása közben időzített bomba robbant. A robbanás jelentékeny rombolást okozott és a közönség körében nagy riadalom keletkezett. Halálos áldozatokról eddig nem érkezett jelentés. (Rador).

AKI COLUMBUS ELŐTT FEDEZTE FEL AMERIKÁT. (Oslo). A norvég sajtó szombaton számos cikket szentelt Viking Iew Erikson emlékének. Erikson már jóval Columbus előtt felfedezte Amerikát. A Grönlandból elindult Erikson az 1001 év októberében fedezte fel az amerikai tengerpartot, amelyet Vinland-nak nevezett.

Rózsafelhők

írta BÉRCZY LAJOS

Pista a leány dereka után kapkodott. Efelé kigyózza siklott ki az öléles elől, de nyilvánvaló volt, hogy belemert a játékba.

— Nyughass már — adta a duzzogót a leány és szaporán csapkodott Pista felé, de csak levegőt talált.

— Ne izélj már, Etel — kérte a legényke, aki többször elérte a leány derekát s annyiszor el is vesztette.

Több sikertelen kísérlet után a helyzet mégis Pista javára változott, mert Etel folyton hátrált. A menekülés irányába a tornác belső sarka volt, ami tárgyilagossá szemlélőben jó kétkedést ébresztene az üldözött jó hiszeműség iránt, hiszen nyitva állott előtte az egész udvar...

Es mintha ilyen tárgyilagossá szemlélő volna is: ott a bokrok között mozognak az ágak, de egyelőre bent a tornácra gyanútlanul folyik tovább a játék. A vége pedig az, hogy Etel sarokba szorul, Pista pedig egy fél tucat gyorscsókot rabol. Etel persze sikongva védekezik, egypár poflevest leád a legénykegnek s utána elrohan a bokrok irányában.

— Várj csak, várj, te utálatos! — kiáltja vissza mérgesen. Pista, kinek csak incselkedés volt az egész játék, a siker jó érzésével dobja oda a szót:

— Add vissza, ha nem köll...

De a leány erre már nem felel. Szívét a egyszerre a torkában érzi, mert Uram Isten! a bokrok között megpillantja Jóskát. Jóskát, akire forró szerelem fűzi szívét, de akivel most nagy haragot tart, mert borzasztóan féltékeny a Mákék Katijára, aki — a gyalázatos! — el akarja kaparintani tőle a legényt. Hirtelen megállt. Most mit tegyen? Oda nem mehet, ő nem kezd kibékülést... Lassan visszafordul s látja, hogy Pista még mindig a tornácra lebzsel. Ettől mint mennyei ajándék, eszébe jutott a kastyú-beli nevelő kisasszony tanácsa: „Fitytyet kell hányni annak a csapodár legénynek, Etel. Mutassa, hogy ennyit sem törődik veled, költse fel a féltékenységet, mert amennyire én ismerem a férfiakat, magát szereti.” Igen, igen, gondolkozott tovább Etel, most itt van az alkalom féltékeny tenni a cudart. Már szalad is Pistához és gyorsan oda sugja neki:

— Udvarolj nekem, az Isten áldjon meg. Mondj, hogy soha ilyen szép lányt nem láttál. Siess hát! — nógatta a megrökönyödött legényt.

Pista nem tudta mire vélni a kérést, de nem volt kedve ellen a felszólítás, hamar lélekzethez jutott tehát.

— Soha ilyen szép lányt nem láttam életben mint te vagy Etel, pedig két esztendő multán katona leszek már, úgy ám! — kezdte az udvarlást kissé döcögösen még, de jól kihúzta magát s most már simán jöttek a szavak. — Olyan a száz, Etel mint a friss parázs: égőpiros. Ha felém nyujtanád se merném megcsókolni, mert attól tartok, lángot vetnék nyomban...

Etel kacéran illegette magát.

— Ugy gondolod, nagyon tűzveszélyes vagyok?

— Ugy ám, a legnagyobb mértékben. —

Elhallgatott egy csöppet, mert megpillantotta Jóska nevető arcát. Kezdte már érteni a dörgést, folytatta tehát:

— Ör kellene melléd állítani, mint a puska kaporos torony mellé. Elmennék örödnék akár itéletnapjaimig...

Etel kacarázott. Komolyan hitte, hogy Jóskában most dul a szívafájdalom.

A bosszantó komédiára valóban megmozdult Jóska. Oda kiáltotta:

— Nézd már! Nem megy el attól a lánytól te tökéletlen!

Erre az epedve várt kitörésre Etel két szeme szikrákat hányt, de a lelke örömet sugárzott. Csipőre tette két kezét, úgy nyelte.

— Mér' menne el? Jó helyen van itt nálam. Aztán mi? Törődik maga vele, hogy ki udvarol nekem!?

— Jóska dölyfösen lökte oda a feleletet:

— Hát törödni éppen nem törődök veled személyesen, csak úgy általánosságban szölok hozzá. Ha én neked volnék, Etel nem állanék oda turbékolni egy ilyen gyerekkel.

Pista nem mer szólni a sértésre, csak vi-gyorog. Etel válaszol:

— Ha-ha! Nem is tudtam, hogy magából pap lett. Predikál s minő szépen. Ugye Pistukám?...

— Vagy igen, azaz hogy nem — változik két pártra Pista.

Jóska nem válaszol. Nagy léptekkel felé-jük indul, Erre Pista „No, Isten áldjon Etel, nekem dolgom van” kiáltással nyakába szedve lábát elrohan. Kettőn, akik a harcot vívják, ott maradnak a porondon. Jóska megáll és mosolyog. Etel lesütött szemmel a köténye csücskét morzsolgatja, mintha a nagy száját efejejtette volna. Jóska arca lassan megváltozik. Oly szép ez a lány, ahogyan ott áll, hogy nem lehet rá haragudni. Jóska békülést határoz magában.

— Etel...

— Mi kell? — kérdezi halkán a lány.

— Hát csakugyan olyan tűzveszélyes vagy?...

Etel nem szól, csak nevet és a vállát vonogatja. A szemé sarkából rápillant és boldogan látja, érzi a meghódolást, de hirtelen fájdalom szur a szívébe, mert eszébe jut a nagy keserősége. Most már felel:

— A Mákék Katija tűzveszélyesebb...

Jóska két szemöldöke összebb húzódik. Lelkében a finom mérlegecske viharosan lefelé járogat, hol a jó, hol a rossz indulat húzza le a serpenyőjét. De végül is a sötét szemöldökök visszahúzódnak az arca kiderül: nem veszi föl az ismét hozzá dobott kesztyűt, hanem homlokára ütve elűti a vihar-kergető nagy ágyút:

— Milyen feledős is vagyok! Hiszen azért jöttem felétek, elujsgólni, hogy Kaszás Gábor cigyűrte a Mákék Katiját. Most hallám az előbb...

Etel szívében legott tulipánok és rózsák nyitnak, egy egész virágos kert. Csak hebegni tudott:

— Gábor a Katit! Eljegyezte?... Jóságos Isten! de boldog vagyok.

Es két puha karjával átfonta Jóska nyakát.

Apróhirdetések

ALKALMI VETÉL. A gyermekkorhoz közelében a Doamna Balasa-utcában 1x2 szobás, előszobás, kertés ház 1 millió 300.000. Ugyanott 1x2 szobás és 2x1 szobás lakással téglaház, 1.200.000. Mica-laca-nou főutvonalon 2x1 szobás-kony-hás lakással! erős épület, nagy pincével, cement és mészkövekkel rendkívül alkalmas, nagy telekkel olcsón eladó. Pál-mai, ingatlanforgalmi-iroda, Arad, Regele Ferdinand-körút 58. (2907)

ELADÓ jó állapotban lévő 12-15 évesnek fiuruhák, kabátok, 42-es félcipő és bakancs, női 28-as gumicsizma és több ruháremű, teljes konyhabutor. Arad, Metianu-utca 4. első emelet 8. ajtó. A déli és reggeli órákban. (2908)

FIATAL molnárségédet alkalmaz 15-i félépással M. ara Savarsin. (2909)

BORFÉLYESÉGÉDET alkalmaz Vida borbély, Arad, a színház épületében. (2910)

UJ csikóbunda eladó. Megtekinthető délután. Arad, Doamna Balasa-utca 147. (2911)

MINDENEST azonnal alkalmazok. Cim: Arad, Fehér Kereszt-szálloda. Jager fodrász. (2912)

NAGYOBB kifutófiút, vasalórót és négy főzéspiskolát végzett leányt alkalmazok. Knapp, Arad, Episcopul Radu-utca 11. (2913)

FÉNYKÉPESÉGÉDET (nőt) minden ágazatban önálló munkacserőt, nagy kereseti lehetőséggel, jobb műteremben alkalmazok. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2914)

ORVOSI rendelőbe asszisztensnőt alkalmazok. Szűrészetben jártas előnyben. Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2915)

KÉRÉKPART, férfit és nőt, jókarban elvett venni. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (2916)

MALOMKÖVEK készen és rendelésre, elsőrendű kivitelben. Hámozógépek javítása és újrakészítése. Gombár József, Arad, Mihail Viteazul-u. (2917)

GAZDASÁGBA kovácsot keres Tagányi gazdasága, Curtici. Érdeklődni: Arad, Eroul Necunescu-utca 24. szám. Tagányi István. (2918)

GYERMEKSZERETŐ minden leányt alkalmazok. Arad Regina Maria-körút 9., első emelet 16. szám. (2919)

VENNEK nagyobb gyárvalójátot üzemenkés állapotban. Csak komoly ajánlatot kérek „Komoly” jellegre, Reclama-hoz, Arad, Eminescu-utca 4. (2920)

JÓL főző mindenek állást keres. Cimeket „Őszi” jellegre Reclama-hoz, Arad, Eminescu-utca 4. (2921)

MINDENES főzőnőt egy személyhez alkalmazok. Arad, Elisabeta-körút 10. sz. 3. ajtó. (2922)

SÖTÉTKÉK őszi kosztüm angol szövetből készült és egy pár 38-as női cipő eladó. Arad, Fabricii-utca 42. sz. (2923)

ALASZKAI róka és sötétszürke kosztüm eladó. Arad, Iosif Vulcan-utca 3. (2924)

FIATAL mindenek bejárónót azonnal alkalmazok. Arad, Petran-utca 4. szám, 1. ajtó. (2925)

SÖTÉTKÉK mély gyermekkoosi eladó. Arad, Dr. Ican Suciu-ut, 76/78. (2926)

MINDENES házmesternét keresek, jó fizetéssel és ellátással, lakással. Arad, Gheorghe Lazar-utca 25. szám, I. em. (2927)

ASZTALOS-ségédet alkalmazok, komoly munkacserőt. Arad, Doamna Balasa-utca 5. szám. (2928)

E. SÖRENDŰ főzőnőt keresek Bucures-tibe, 2 személy részére, nagyon jó fizetéssel. Jelentkezni: Arad, Hotel Central, 47. szoba. (2930)

CORSO-MOZI Előadások 3, 5, 7, 9 óra TELEFON 38-95
UTOLSÓ ELŐADÁSOK!
Vörös bilincsek (Odessa lányokban)
MARIA CEBOTARI — G. TIMICA — CARLO NINCHI

ELADÓ 2 darab vaskályha, fiu-felötő, 8 éves részére, Arad Cogalniceanu-utca 42. szám, 1. ajtó. (2929)

VENNEK férgtelen jókarban lévő Söberl-ágyat. Cimeket „Söberl-ágy” jellegre Reclama-hoz, Arad, Eminescu-utca 4. (2931)

MŰVELT német kisasszonyt keresek 3-éves kislányka mellé. Arad, Iosif Vulcan-utca 7. (2932)

MŰTÖMEST (stoppolást), műszövés-nyakkendőfordítást, legszebben legmegbízhatóbban készítenek. Arad, Avram Iancu-tér, 2., első emelet. (307)

REGIMŰVÜ butort, ezüstöt, régiművü poharakat, ékszer, szőnyeget pénzeszközöket veszek legnagyobb áron megbízóim részére. Vidékre utazom, Arad, távbeszélő 19-75, Tempo, Fischer Eliz-palota. (8034)

BEJARONÓT azonnal felfogadok. Timișoara II., Scolii-utca 13, 1. ajtó. (8089)

BEJARONÓT, 50 éven felül, azonnal felfogad: Kálmán, Timișoara IV., Fröbl-utca 19. (8090)

KORSZERU konyha-berendezés kifogástalan állapotban és egy rádió eladó. Timișoara IV., Vacarescu-utca 36. szám. (8112)

BEJARONÓT felfogadok, hetenként három napra, 7-11 óráig. Widder, Timișoara IV., Bratianu-utca 29. sz. I. 4. (8093)

GYERMEKSZERETŐ mindenest, aki főzni tud, felfogad október 15-re Appel-tauerné, Timișoara IV., Dragalina-tér 4. (8094)

ARO-mozi, Arad Távbeszélő 24-45 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
Ma, az évad legnagyobb filmje, pazar kiállítás, amely felülmúlja a „Kéi ártva”
FEDORA
Amedeo Nazzari, Luisa Ferida és Osvalda Valentin.

NAGYON jó állapotban lévő 44-es számú, sárga férfi félcipő, jutányos áron eladó. Ugyanott féléháló-berendezés teljes felszereléssel kapható. Timișoara, IV., Dumitrie Sturdza 52, 16. ajtó. (3046)

VIDEKI átutazó keres erzsébetvárosi cseles helyen, teljesen különbejáratu, jól burrozott szobát. Ajánlatokat „Nagy bért fizetek” jellegre a timișoara kiadóba kér. (8022)

15-16 éves, jobb lány gyermek mellé ajánl-kozik vidékre. Ajánlatokat kér: V. Caterina Lipova, Targul Mures-utca 2. címre. (8032)

A BEIRATÁS megkezdődött az országos szabászati iskola (szabászati akadémiá) minden szakosztályába. Női-, férfi-ruhá-tak, fehérneműek, divattervezés, stb. Beira-tás: az erdélyi és bánági igazgatóság-nál. Timișoara I., Unirii-tér 5. (8049)

FIATAL leányt vagy fiút könnyű munkára felfogad: Hajdu-szalon, Timișoara, IV., Carol-körút 14. (8095)

EGY jókarban lévő férfi öltöny és egy gyermekágy eladó. Cim: Timișoara III., Ioan Vasii-utca 73. szám. (8096)

ÁPOLÓNÓ állást keres, Timișoara II., Albanelor-utca 3. (8111)

ELADÓ jókarban lévő gyermekágy. Timișoara II., Negruzzi-utca 13., 3. ajtó. (8092)

ÖTVENEVEN felüli nő keres mindenek szakácsnői helyet. Timișoara II., Mata-sarilor-utca 11. (8113)

BEJARONÓI állást keresek. Kucseráné, Timișoara III., Odobescu-utca 68. sz. (8114)

URANIA filmszínház Arad Távbeszélő 12-32.
Ma bemutat. Fülbeaszó muzsika, halhatatlan szerelem.
Cecilia Horn, Gustav Gründgens
FRIEDEMANN BACH
a nagy zeneszerzőlete és pályafutása. Híradó. Jegyelővél.

HÁZMESTERI, vagy éjjeliőri állást keresek. Ajánlatokat „Éjjeli őr” jellegre a timișoara kiadóba kérek. (8082)

100.000 LEJ: tőkével rendelkező egyént keres özvegyemű üzletének vezetésére. Ajánlatokat „Kereskedő 1943” jellegre a timișoara kiadóba kér. (8082)

BOROSHORDÓK és teljes kovácsmű-nely eladó. Velicsek Gusztáv. Semlacul-Mare. (8085)

JOB származású, idősebb nő, jó szakácsnő, 10 éves bizonyítványjal, házve-zetőnői, esetleg bejárónői állást keres. Kevés fizetésre, de jó bánásmódra tart-igényt. Cime: Andrisné. Sannicolaul-Mare, Toma Alimos-utca, 1995. (8087)

ELADOK paplanhuzatok, párnák, férfi pulloverek, gyapju ágyterítő, terítő és kőöntele háztartási cikk. Timișoara II., Timocului-utca 8. (8115)

VÁLLALOK kötést kézze! és gépen. Trico-Record gépeket olcsón eladok és rajtuk dolgozni megtanítok. Paula, Timișoara III., Odobescu-utca 63. (8116)

GYERMEKKOCSI, korszerű, világos-színű, olcsón eladó. Timișoara III., Via-ica Badescu-utca 10., 3. ajtó. (8117)

VILAGOS, nagy kombinált szekrény, konyhába is alkalmas, asztal 4 székekkel, gyermekiróasztal karosszékkel, eladó. Timișoara IV., Ion Ghica-utca 4., II. em. 5. ajtó. (8120)

CORSO-MOZI, Arad Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor Távbeszélő 23-64
Ma, Bucuresit megelőzve, országos bemutató.
Egy regény moliban
Marianne Hoppe, Ferdinand Marian, Paul Dahlke
mindent felülmúló alakításával.
A tolongás elkerülése végett, szerdán d. e 11-től jegyelővél.

CUKRASZEGED (bonboner), aki gyógyszer készítéséhez is ért, állást keres. Ajánlatokat „Fiatal vidéki” jellegre a timișoara kiadóba kér. (8091)

FÉRFIKERÉKPÁR eladó. Érdeklődni délután, Timișoara III., Odobescu-utca 1., első esengő. (8119)

ZONGORA és hegedű-kották klasszikusok és operettek, két, valamint négy kézre, olcsón eladók. Timișoara I., Ghe-orge Lazar-utca 3. 4. ajtó. (8099)

KIADÓ különbejáratu, szép burrozott szoba, fürdőszoba-használattal, keresz-tény házaspárnak, ágynemű nélkül. A-ánlatokat „Azonnalra” jellegre a timișoara kiadóba kérek. (8096)

DIVATOS, nagyon szép sötét háló-be-rendezés eladó. Timișoara IV., Ion Ghi-ca-utca 4., II. 5. (8121)

ORAKONYVELEST vállalok, nagy gyakorlatom van. Ajánlatokat „Had-mentes 8122” jellegre a timișoara ki-adóba kérek. (8122)

KIFUTÓLÁNYT sürgősen felfogad Ag-ner virágkereskedése, Timișoara III., Lahovary-tér 5. (8097)

JÖMAGAVISELETÜ bejárónót fefoga-dok délelőttre. Ugyanott kombinált szekrényt veszek, valamint férfi átme-neti kabát eladó. Timișoara III., Mitro-p. utca Varlaam-utca 24., középső cse-n-gő. (8118)

TRICO-RECORD géphez értő kifogás-talan szakmunkásnót felfogadok Ugyanott eladó kettős talpu, 37-es szá-mu női bakancs, majdnem új. Cim sz-ivességből Magda-kalapszalón, Timișo-ara III., Carol-körút 5. (8100)

A LEGJOBE gyártmányu zománco-s fűrdőkád, kályhával, cimbalom és villa-nyozó-gép, eladó. Timișoara V., Dimi-trie Barbutiu-utca 17. (8101)

MAGANOS nő házvezetőnői állást ke-res. A háztartás minden ágában jártas. Esetleg százalékra, birtokon keres elhe-lyezkedést, a baromfitenyésztést vállal-ja. Október 15-re, vagy november 1-re Ajánlatokat „Bizalommal” jellegre a ti-mișoara kiadóba kér. (8102)

NŐI esőkabát és pejerin, Royal-irógép, eladó. Timișoara II., Octavian Goga-ut-54., a villamos megállónál. Megtelint-hető délután 4-ig. (8103)

ÉKINGI palotakutya (him), 6-hetes, eladó. Blidariu, Timișoara IV., Kiitt-ler 2. (8104)

NOI cipők, ruhák, paplanok, dunyhák korszerű előszobafal, brokátselvem ágytakaró, neves hépek, asztalterítékek, türrőlőkők, keret-párnák eladók. Ti-mișoara IV., Budai Deleanu-utca 28., 2. ajtó. (8105)

ELADÓ puhafából készült hálószo-ba-berendezés Timișoara IV., Tudor Vladi-mirescu-sor 46. szám, 4. ajtó. (8106)

GYERMEKKOCSI, mély, korszerű, ket-tős redőnyös, vajszíni, eladó. Timișo-ara II., Matasarilor-utca 36. (8107)

FINOM uri férfiféjkabát eladó. Timi-șoara II., Albanelor-utca 3. (8110)

KERESEK 1-2-szobás lakás üresen, vagy burrozottat, villamos mentén, azon-malra, Timișoara III., Carol-körút 25., 3. ajtó. (8147)

GYÖNYÖRÜ HALÓSZOBA, Lengyel-butor, eladó. Megtekinthető 9-11-ig, délután 2-4-ig. Távbeszélő 41-40. Timișoara I. Pau-lescu-utca 2, I. em., 5. ajtó. Margina-ház. (8099)

CSERELNEK korszerű garson-lakást 1-2 szobás, fürdőszobás lakással. Cimeket Re-clama-hoz, Arad, Eminescu-u., 4. (317)

TISZTVISELŐNÖT hosszabb gyakorlattal bírót, minden irodai munkában jártasat, aki a román és német nyelvet szóban és írás-ban bírja, keres kereskedelmi vállalat. Aján-latokat megfelelő ajánlással „Gyakorló munkacserő” jellegre a timișoara kiadóba ké-rünk. (8098)

COLUMBIA-patefon, valamint 34-es számú barna gyermekcipő eladó. Timișoara, III., Putna-utca, 12. (5347)

FELFOGADOK azonnal férfi-szabósegédet, vagy női szabónót. Bulbucan Nicolae szabó-sága, Timișoara, II., Anton Pan-utca, 6. (5348)

KÖZLEMÉNY ZSIDÓK RÉSZÉRE
A timiș-torontal megyei hadkiegészítő pa-rancsnokság rendelkezéséből felhívjuk a Timi-șoara lakó 1926-ban született zsidó ifjakat, hogy lajstromozásuk végett 1943 október 12. és 13-e között statisztikai hivatalunknál (IV., Fröbl-u. 55 sz.) 10-12 óráig jelen-je-nek meg.

A ROMÁNIAI ZSIDÓKÖZPONT
Timis-Torontal megyei hivatala